

Zákony ČR v elektronické podobě: tvorba informačního systému potrvá místo tří devět let a jeho cena bude téměř dvojnásobná

28.4.2025 - | Nejvyšší kontrolní úřad

NKÚ prověřil, jak dopadl záměr Ministerstva vnitra (MV) vytvořit v průběhu tří let - od roku 2017 do roku 2020 - informační systém (eSeL) pro tvorbu a vydávání právních předpisů v ČR elektronickou cestou. Kontroloři odhalili, že MV tvorbu systému prodloužilo o šest let, takže plně funkční a využívaný má být až v roce 2026. Celkem tedy bude eSeL vznikat devět let. Ministerstvo zároveň téměř zdvojnásobilo plánované výdaje, které byly původně stanoveny na 482 mil. Kč. Systém se měl skládat ze dvou částí: elektronické „Sbírky zákonů a mezinárodních smluv“ (e-Sbírka) a elektronické tvorby právních předpisů (e-Legislativa); proto zkratka eSeL. V současnosti je však funkční jen e-Sbírka. Kontroloři prověřili 725 mil. Kč, které MV vynaložilo na realizaci systému do 30. června 2024.

Systém eSeL měl vzniknout především díky spolufinancování z prostředků evropských fondů. Ty měly kryt 81 % celkových výdajů. Zbývající část měla být hrazena ze státního rozpočtu. „Při řízení projektu eSeL Ministerstvo vnitra selhalo. Jeho realizaci prodloužilo o šest let a rozpočet projektu téměř zdvojnásobilo na 903 mil. Kč. Podíl zapojení evropských fondů se po změnách projektu snížil na 42 %, zatímco podíl státního rozpočtu se zvýšil z původně plánovaných 19 % na 58 %. Veškeré dodatečné výdaje, které se nakumulovaly opakovanými žádostmi o změnu, jsou totiž hrazeny ze státního rozpočtu,“ shrnul výsledky kontroly člen NKÚ Stanislav Koucký, který ji vedl.

Do prosince 2024 podalo MV celkem 22 žádostí o změnu projektu, kterými mj. opakovaně žádalo o prodloužení termínu dokončení a o navýšení rozpočtu. Ministerstvo pro místní rozvoj, coby řídicí orgán prostředků z evropských fondů, všechny tyto žádosti schválilo.

MV spustilo e-Sbírku do ostrého provozu s čtyřletým zpožděním v lednu 2024. Do té doby byly „Sbírka zákonů“ a „Sbírka mezinárodních smluv“ vydávány v tištěné podobě. Druhá část systému (e-Legislativa, jejímž prostřednictvím mají právní předpisy vznikat v digitální formě) má být dokončena až v polovině ledna 2026.

Ačkoli e-Sbírka již funguje, není bez problémů. Jak kontroloři zjistili, po určitou dobu zobrazuje novelizované zákony v původním – již neaktuálním – znění. Uživatelé, kteří na tuto skutečnost nejsou nijak upozorněni, si tak u žádného ze zobrazených zákonů nemohou být jisti jeho aktuálností, a tedy ani správností.

Příčinou je to, že bez funkční e-Legislativy je nutné nové zákony digitalizovat a následně verifikovat, což se děje prostřednictvím dodavatelů. Dochází tak k významné časové prodlevě mezi vyhlášením nových právních předpisů a jejich zveřejněním v e-Sbírci a rovněž k prodražování systému. Jen v roce 2023 vynaložilo MV na nezbytnou digitalizaci a verifikaci 23,5 mil. Kč. To bylo o 13,5 mil. Kč více, než kolik zaplatilo za vydávání listinné „Sbírky zákonů“. Prostředky na digitalizaci a verifikaci přitom bude Ministerstvo vnitra vynakládat až do doby spuštění e-Legislativy, tedy minimálně do poloviny ledna 2026. Kvůli zpoždění celého projektu muselo MV nasmlouvat i další dodatečné služby, takže do konce června 2024 vynaložilo neohospodárně celkem 108,5 mil. Kč.

Podle kontrolorů vydalo Ministerstvo vnitra 581 mil. Kč neoprávněně, neboť uzavíralo zásadní dodatky ke smlouvě o eSeL v rozporu se zákonem o zadávání veřejných zakázek. Jednalo se totiž o

takové změny smlouvy, které by umožnily účast jiných dodavatelů nebo by mohly ovlivnit výběr dodavatele v původním zadávacím řízení. Tyto změny zákon zakazuje.

Odbor komunikace

Nejvyšší kontrolní úřad

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/zakony-cr-v-elektronicke-podobe:-tvorba-informacni-ho-systemu-potrva-misto-tri-devet-let-a-jeho-cena-bude-temer-dvojnásobna-id14675>